

Trepartiregeringen

Den regering, som av folkhumorn döpts till Fälldins tvåå – och borde blivit Bohmans etta – gör ett starkt intryck. Beprövade statsråd från den första borgerliga trepartiregeringen har återvänt. På platser, som av olika skäl blivit "lediga", har man lyckats finna nya goda namn.

Här finns anledning att stanna inför två av dem, nämligen den nye justitieministern Håkan Winberg och kommunikationsministern Ulf Adelsohn. Båda tillhör samma generation och rekryterades på sin tid till högerpartiet genom Konservativa studentförbundet. Winberg får till att börja med den tacksammaste uppgiften. Den föregående justitieministern hr Romanus var både på grund av sin ålder och sin ställning som framstående domare föga skickad att bli de kraftfulla reformernas man. Ingen hade heller begärt det; vad man räknade med var att hr Romanus skulle förvalta sitt ämbete såsom en hög domare förvaltar en tjänst. Detta var just vad som skedde.

Så ligger också ett stort fält öppet för nyckapande insatser. Många viktiga civilrättsreformer behöver drivas på – särskilt avsocialiseringen av fastighetsrätten, där ett nära samarbete mellan hrr Winberg och Danell kan bli fruktbart ur borgerlig synpunkt. Men den verkligt svåra uppgiften ligger naturligtvis inom kriminalpolitiken. Här har vi i Sverige satt oss mellan två stolar. Vi har varken en effektiv allmänprevention eller en godtagbar resocialisering. Den personliga tryggheten till liv, lem och egendom är otillräcklig, och tillståndet i fängelserna odrägligt. De fungerar numera – ungefär som på 1700-talet – som ett slags brottets högsolor,

där småtjuvar snabbt skolas upp till kallhamrade bankrånare. Inte minst de bokstavligen talat dagliga bank-, post- och affärsbankrånen, ofta gällande betydande summor, i de stora tätorterna är ett sannskyldigt plågoris. Inför denna företeelse tycks alla, även polisen, stå handfallna.

Ibland kan man rent av få det intrycket att polisen lägger ner oproportionerligt mycket arbete på att disciplinera laglydiga medborgares uppträdande i trafiken i förhållande till de insatser som görs för att förhindra bankrånen. Det torde vara en synvilla, men det är inte bra för polisen att många människor tycker att det förhåller sig så. Lösningen på denna motsättning mellan allmänhet och polis torde ligga i att vi snabbt får flera poliser.

Håkan Winberg har redan avgivit en personlig deklaration om sina målsättningar inom kriminalpolitiken. De syftar just till en kraftfull insats gentemot de mycket allvarliga missförhållanden, som här berörs. Vi får hoppas att han har framgång i sina strävanden. Han kommer att gå till verket med energi och klarsyn; det vet var och en som genom samarbete med honom lärt känna den kraft och det patos, som döljer sig bakom hans utåt tämligen stillsamma hovrättsrådsprofil.

Med Ulf Adelsohn förhåller det sig annorlunda. Hans yttre fasad och beteende avspeglar nära hans inre, dvs reaktionerna och tankeprocesserna hos en politisk naturbegåvning av stora mått. Till förmågan att förstå politisk taktik, att veta när man skall kompromissa och hur man ger svar på tal har han också en framstående administrativ ka-

pacitet. Det är inte att undra på att hans namn börjat nämnas i kretsen av tänkbara efterträdare till Gösta Bohman. Hur det blir med den saken är naturligtvis än så länge högst osäkert. Gösta Bohman syns dessbättre vara vid förträfflig vigör, och inför det ansvar han nu fått kan han förmodas inte släppa sina uppgifter i första taget.

Ty detta ansvar är värre än hösten 1976. Då gick vi in i en kris med årtiondens starkt ökade resurser bakom oss. Att efter flera decenniers oavlätlig standardhöjning strama åt svångremmen en smula var inte någon hopplöst impopulär vädjan att rikta till det svenska folket.

Nu är läget mycket värre. Konjunkturen pekar nedåt, och det svenska näringslivet har bara till en mindre del hunnit reparera skadorna från den djupaste lågkonjunktur, som drabbat den fria världen sedan mellankrigstiden. Allvarligast är det ständiga hotet om höjda oljepriser, som när det realiseras utlöser konjunkturrubbningar och valuta-

kriser, som bringar allmän oro i världshandeln. För oss svenskar är dessutom mer än för nästan alla andra länder stabila förhållanden på världsmarknaderna av allra största betydelse.

En person som mer än de flesta vet vad han talar om när det gäller svensk ekonomi, är hr Nicolin. Nyligen varnade han i TV för att Sverige under nästa år sannolikt kommer att få bära en oljenota på c:a 30 miljarder kr. Vad det innebär är det ännu ingen som riktigt kan räkna ut. Men så mycket är säkert att sådana oljepriser i förening med en ny lågkonjunktur kommer att ställa alldeles osedvanliga anspråk på sammanhållning och handlingskraft från regeringens sida. Det gör också läget i riksdagen. Vad som brister i parlamentarisk styrka måste ersättas med respektingivande insatser. De kommer att behövas för att rädda oss undan vad som skulle kunna bli en svårartad ekonomisk kris.